

SZKOLENIE WSTĘPNE INSTRUKTAŻ STANOWISKOWY

Pracownik ochrony

e-book

Szkolenie wstępne Instruktaż stanowiskowy

PRACOWNIK OCHRONY

pod red. Bogdana Rączkowskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.)

e-book

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2013

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Instruktaż stanowiskowy – zasady ogólne	5
Ramowy program instruktazu stanowiskowego	8
Szczegółowy program szkolenia	9
Szczegółowy program szkolenia na stanowisku pracy pracownik ochrony	
Wymagania ogólne dla pomieszczenia, stanowiska pracy i pracownika	14
Zagrożenia na stanowisku pracy i sposoby ochrony przed zagrożeniami. Sprzęt ochrony osobistej	18
Zasady bezpiecznej pracy na stanowisku pracownik ochrony	20
Przepisy prawne	24
Polskie Normy	25

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

WPROWADZENIE

Podstawę prawną szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy stanowi art. 237³ k.p. i wydane na podstawie art. 237⁵ k.p. rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 180, poz. 1860 ze zm.).

Instruktaż stanowiskowy jest częścią szkolenia wstępnego (poprzedza go instruktaż ogólny), a zatem pracownik, uczeń lub praktykant muszą go odbyć przed dopuszczeniem do pracy na danym stanowisku.

Cel, zakres i ilość godzin szkolenia zostały określone w programie ramowym w rozporządzeniu. Zgodnie z nowymi zasadami szkoleń na instruktaż stanowiskowy pracowników administracyjno-biurowych narażonych na działania czynników uciążliwych należy przeznaczyć minimum 2 godziny (w programie prezentowanym w opracowaniu nie wyodrębniamy tej zmiany, ponieważ w niniejszym zbiorze nie występują stanowiska administracyjno-biurowe).

Na poszczególnych stanowiskach należy obowiązkowo opracować szczegółowe programy instruktażu.

W zalecanym dla szkoleń opracowaniu przedstawiamy wzorcowy program szczegółowy dla stanowiska pracy **pracownik ochrony**. Dokładnie omawiamy ogólne wymagania dla tego stanowiska, typowe zagrożenia i zasady bezpiecznej pracy oraz ochrony przed zagrożeniami.

WYMAGANIA OGÓLNE DLA POMIESZCZENIA, STANOWISKA PRACY I PRACOWNIKA

Pomieszczenie pracy

Pomieszczenia pracy powinny odpowiadać poniższym wymaganiom:

- **wysokość:**
 - minimum 3 m, jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, lub
 - minimum 3,3 m w świetle, jeżeli w pomieszczeniu występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, lub
 - minimum 2,5 m w świetle – po zastosowaniu klimatyzacji – jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia, lub w pomieszczeniu zatrudnionych jest nie więcej niż 4 pracowników, a na każdego z nich przypada co najmniej po 15 m³ wolnej objętości pomieszczenia i jeżeli w pomieszczeniu nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
 - minimum 2,2 m w świetle – w dyżurce, portierni, kantorze oraz w pomieszczeniu usytuowanym na antresoli otwartej do większego pomieszczenia,
- **podłoga** – równa, nieśliska, niepyląca i bez progów pomiędzy pomieszczeniami,
- **kubatura** – minimum 13 m³ wolnej objętości pomieszczenia na jednego pracownika,
- **powierzchnia robocza** – minimum 2 m² wolnej powierzchni podłogi (niezajętej przez urządzenia techniczne, sprzęt itp.) na jednego pracownika,
- **rozmieszczenie urządzeń**, szafy takie, aby przejścia między nimi wynosiły:
 - 75 cm – w przypadku jednego pracownika (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się 50 cm),
 - 100 cm – w przypadku konieczności jednoczesnego poruszania się osób w przeciwnych kierunkach,
- **oświetlenie:**
 - **naturalne** – dzienne, najlepiej górne; w przypadku oświetlenia bocznego (okna) powinien być zachowany stosunek wielkości powierzchni okien w świetle ościeżnic do powierzchni podłogi jak 1 : 8 (to znaczy 1 m² okna na 8 m² podłogi),

- **sztuczne** – (elektryczne)

dla pomieszczeń wewnątrz

- powinno zapewnić równomierne oświetlenie o odpowiednim natężeniu, zarówno ze względu na higienę wzroku, jak i jakość i ilość wykonywanej pracy. Dlatego oprócz oświetlenia ogólnego należy stosować oświetlenie miejscowe zapewniające odpowiednie oświetlenie powierzchni pracy.

Niektóre wymagania dotyczące natężenia oświetlenia w budynku są następujące:

- strefy komunikacji i korytarze – 100 lx,
- schody – 150 lx,
- pomieszczenia higienicznosanitarne – 200 lx,
- składy, magazyny – 100 lx,
- strefy magazynowe z regałami bez obsługi – 20 lx,
- inne, w zależności od potrzeb;

w miejscach pracy na zewnątrz

Niektóre wymagania dotyczące natężenia oświetlenia miejsc pracy na zewnątrz:

- drogi wyłącznie dla pieszych – 5 lx,
- strefy ruchu dla wolno poruszających się pojazdów, np. rowery – 10 lx,
- punkty załadunku i rozładunku – 50 lx,
- strefy magazynowe – 20 lx,
- parkingi o małym natężeniu ruchu (parkingi przy sklepach) – 5 lx,
- parkingi o średnim natężeniu ruchu (domy towarowe, budynki biurowe, fabryczne itp.) – 10 lx,
- parkingi o dużym natężeniu ruchu (centra handlowe, obiekty sportowe itp.) – 20 lx.

Punkty świetlne powinny być tak rozmieszczone, aby zapewniały odczytanie tablic i znaków ostrzegawczych oraz znaków sygnalizacji ruchu.

- **wentylacja** – naturalna lub mechaniczna albo łącznie jedna i druga w zależności od potrzeb; w przypadku emisji do pomieszczenia dużej ilości pyłów, gazów itp. należy stosować wentylację miejscową – odciągi,
- **temperatura** – w zależności od rodzaju prac (ciężkości) pomieszczenie pracy, w którym znajduje się stanowisko pracy pracownika ochrony, powinno mieć temperaturę w granicach 15–20°C – jednak nie mniej niż 14°C.

Przy prowadzeniu robót na wolnym powietrzu należy zapewnić pracownikom w pobliżu miejsc pracy pomieszczenie do ogrzewania się pracowników o temperaturze co najmniej 16°C. Jeśli ze względu na rodzaj wykonywanych prac na otwartej przestrzeni w okresie zimowym nie jest możliwe zapewnienie pomieszczeń do ogrzewania się pracowników, należy zapewnić pracownikom w pobliżu miejsca ich pracy odpowiednio urządzone źródła ciepła, przy zachowaniu wymagań ochrony przeciwpożarowej.

Stanowisko pracy

Przez stanowisko pracy rozumie się przestrzeń pracy wraz z wyposażeniem w środki i przedmioty pracy, w której pracownik lub zespół pracowników wykonuje pracę.

Racjonalna organizacja stanowiska roboczego powinna zapewnić bezpieczne i łatwe wykonywanie pracy poprzez odpowiednią ochronę przed czynnikami niebezpiecznymi (urazowymi), szkodliwymi i uciążliwymi (hałas, wibracja, zapylenie, oświetlenie, mikroklimat, duże i zbędne obciążenie pracownika).

Pracownik ochrony będzie pracował w pomieszczeniach zamkniętych, na wolnym powietrzu, a także jako pracownik obchodowy przy dozorcze mienia.

Wyposażenie stanowiska pracy

Ochrona osób i mienia realizowana jest w formie:

- bezpośredniej ochrony fizycznej:
 - stałej lub doraźnej,
 - polegającej na stałym dozorcze sygnałów przesyłanych, gromadzonych i przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych,
 - polegającej na konwojowaniu wartości pieniężnych oraz innych przedmiotów wartościowych lub niebezpiecznych,
- zabezpieczenia technicznego, polegającego na:
 - montażu elektronicznych urządzeń i systemów alarmowych, sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia, oraz eksploatacji, konserwacji i naprawach w miejscach ich zainstalowania,

- montażu urządzeń i środków mechanicznego zabezpieczenia oraz ich eksploatacji, konserwacji, a także na naprawach i awaryjnym otwieraniu w miejscach zainstalowania.

Przy bezpośredniej ochronie fizycznej pracownik ochrony może stosować środki przymusu bezpośredniego, którymi są:

- siła fizyczna w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony,
- kajdanki,
- pałki obronne wielofunkcyjne,
- psy obronne,
- paralizatory elektryczne,
- broń gazowa i ręczne miotacze gazu,

a także:

- broń palna:
 - krótka – pistolety i rewolwery;
 - długa – pistolety maszynowe, strzelby gładkolufowe itp.

Do technicznych urządzeń zabezpieczających należą:

- **zabezpieczenia budowlane** – stanowią mechaniczną przeszkodę, której pokonanie jest możliwe tylko przy użyciu siły fizycznej; są to między innymi:
 - drzwi stalowe pełne, kratowe, drewniane obite blachą,
 - kraty stalowe – stałe i składane,
 - rolety przeciwwłamaniowe, folie,
 - zamki, łańcuchy, siatki stalowe,
 - okiennice i szyby specjalne zabezpieczające otwory okienne,
- **zabezpieczenia mechaniczne** – środki zabezpieczenia mienia utrudniające dostęp osobie niepowołanej do ochranianego mienia; do zabezpieczeń mechanicznych do przechowywania i transportu wartości należą:
 - skarbce i pokoje skarbcowe,
 - kasetki podręczne, pojemniki stalowe, kasety do wmurowania w ściany, podłogi itp.,
 - szafy stalowe jedno- i dwupłaszczyznowe, sejfowe, stalowo-betonowe, pancerne,
 - samochody do przewozu wartości,